Lietas arhīva Nr. A42-00803-22/40
ECLI:LV:ADRJLTN:2022:0617.A420244321.2.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
LIEPĀJAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Liepājā 2022.gada 17.jūnijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S. Sērdiene,

piedaloties pieteicējas Kuldīgas novada zemnieku saimniecības /Nosaukums/ īpašniekam /pers. D/ un pārstāvim /pers. E/
un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Lauku atbalsta dienesta – pārstāvēm /pers. F/, /pers. G/ un /pers. H/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc Kuldīgas novada zemnieku saimniecības /Nosaukums/ pieteikuma (reģistrācijas Nr. 1646) par Lauku atbalsta dienesta direktora 2021.gada 13.septembra lēmuma Nr. 10.6.4-15/21/3502-e atcelšanu tiktāl, ciktāl pieteicējai ir noteikts pasākuma „Agrovide un klimats" aktivitātes „Rugāju lauks ziemas periodā" atbalsta maksājuma atmaksas pienākums 388,89 *euro* apmērā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējai Kuldīgas novada zemnieku saimniecība /Nosaukums/ 2020.gada 10.jūnijā iesniedza Lauku atbalsta dienesta (turpmāk – Dienests) Dienvidkurzemes reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē (turpmāk – Pārvalde) iesniegumu (turpmāk – platību maksājumu iesniegums), ar kuru pieteica aktivitātei „Rugāju lauks ziemas periodā" (pasākuma kods – 10.1.3.) (turpmāk – RLZP) lauksaimniecības zemi 18,38 ha platībā (lauki Nr. 1 (9,10 ha), Nr. 5 (3,12 ha), Nr. 7 (6,16 ha)).

Ar Dienesta Pārvaldes 2021.gada 22.marta lēmumu Nr. 02.21.008375 (turpmāk – piešķiršanas lēmums) nolemts piešķirt pieteicējai RLZP atbalsta maksājumus 1568,61 *euro* apmērā par 2020.gadu.

Veicot pārbaudi uz vietas 2021.gada 26.maijā, Dienests konstatējas, ka rugāji ir tikai 4,28 ha no lauka Nr. 1, bet pārējā platībā ir kultūraugs „Kvieši, ziemas"(kods 112).

Ievērojot minēto, Dienesta Pārvaldes vadītājs 2021.gada 4.augustā pieņēma lēmumu Nr. 02.4-11/21/312-e „Lēmums par nepamatoto maksājumu" (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru nolēma noteikt pieteicējai pienākumu līdz 2021.gada 3.oktobrim atmaksāt nepamatoti saņemtos RLZP atbalsta maksājhumus 1568,61 *euro*.

[2] Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, Dienesta direktors 2021.gada 13.septembrī pieņēma lēmumu Nr. 10.6.4-15/21/3502-e (turpmāk – Lēmums), ar kuru atcēla sākotnējo lēmumu daļā, nosakot atmaksājamo RLZP atbalsta maksājumu summu 388,89 *euro*.

Lēmumā norādīts turpmākais.

[2.1] Dienests izvērtēja iestādes rīcībā esošo informāciju un konstatēja, ka daļā lauka Nr. 2 (4,47 ha) platības bija saglabāti rugāji. Līdz ar to Dienests ir aizstājis jaunizveidotā lauka Nr. 9 platību 4,47 ha ar daļu lauka Nr. 2 4,47 ha platībā, vienlaikus norādot, ka saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 7.aprīļa noteikumu Nr. 171 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014. – 2020.gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022.gadā" (turpmāk – Noteikumi Nr. 171) 8. pielikuma 2.4. sadaļa „Aktivitātes kods 10.1.3." par platību, ar ko aizstāj platību, kur pārbaudē uz vietas konstatēti pārkāpumi, atbalstu nav tiesību saņemt, ja aizstāšana veikta pēc pārkāpumu konstatēšanas. Tādējādi pieteicējai nebija tiesību saņemt RLZP atbalsta maksājumus par 4,47 ha, bet pārdeklarācijas sankcija nav piemērojama.

[2.2] Papildus, tā kā lauka Nr. 1 (deklarēts 9,10 ha) platība pēc pārbaudē uz vietas veiktajiem mērījumiem sadalīta divos laukos – lauks Nr. 1 (4,28 ha) un lauks Nr. 9 (4,47 ha), kopējā platība 8,75 ha –, platība 0,35 ha (9,10 ha – 8,75 ha) tika atzīta par pārdeklarētu.

[2.3] Tā kā par platību 4,47 ha nebija tiesību saņemt RLZP atbalsta maksājumus, tad pieteicējas iesniegumā RLZP atbalstam tiesīgā platība ir 13,56 ha (18,38 ha (RLZP atbalsta maksājumiem pieteiktā platība) - 0,35 ha (par pārdeklarētu atzītā platība) - 4,47 ha (aizstātā platība).

[2.4] Atbalsta saņēmējam ir pienākums atmaksāt nepamatoti saņemtos maksājumus saskaņā ar Komisijas Īstenošanas 2014.gada 17.jūlija Regulas (ES) Nr. 809/2014, ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību (turpmāk – Regula Nr. 809/2014), 7. panta 1. punktu un Ministru kabineta 2014.gada 30.septembra noteikumu Nr. 599 „Noteikumi par Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda, Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda, kā arī par valsts un Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku un zivsaimniecības attīstībai finansējuma administrēšanu 2014. – 2020.gada plānošanas periodā" (turpmāk – Noteikumi Nr. 599) 75. punktu.

[3] Pieteicēja Lēmumu pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā.

Pieteikumā pieteicēja uzskata Lēmumu par atceļamu turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[3.1] Dienests, veicot pārbaudi, nav ievērojis memorandu par pievienošanos „Konsultē vispirms" principa ieviešanai. Pirms administratīvās lietas

ierosināšanas nebija šķēršļu uzaicināt pieteicēju, lai noskaidrotu faktiskos apstākļus. Pieteicēja nebija informēta par pārbaudes faktu un nebija uzaicināta sniegt paskaidrojumus pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas.

[3.2] Pieteicēja ir izpildījusi prasības, ko noteic Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 17.decembra Regula (ES) Nr. 1307/2013, ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētajiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (turpmāk –Regula Nr. 1307/2013) 4. panta 1. punkta „e" apakšpunkts.

[4] Dienests 2021.gada 13.novembra rakstveida paskaidrojumā pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, norādot turpmāko.

Nav pamatots pieteicējas arguments par principa „Konsultē vispirms" neievērošanu. Pieteicēja kā atbalsta pretendente, iesniedzot platību maksājumu iesniegumu, apliecināja, ka tajā sniegtā informācija ir patiesa un ka pieteicēja nodrošinās visu normatīvo aktu prasību izpildi maksājumiem pieteiktajā platībā. Konstatējot, ka 2020.gada platību maksājumu iesniegumā deklarētajās platībās prasības pieteicēja nevarēs izpildīt vai, ka pieļāvusi kļūdas apsaimniekošanā, pieteicējai bija pienākums par to informēt Dienestu. Tomēr šāda informācija netika saņemta. Dienesta funkcijas ir atšķirīgas no tām, ko uzskata pieteicēja. Dienests atbilstoši savai kompetencei administrē valsts atbalstu un Eiropas Savienības atbalstu laukiem, lauksaimniecībai, mežsaimniecībai un zivsaimniecībai – pieņem un izvērtē iesniegumus atbalsta saņemšanai, pieņem lēmumu par finansējuma piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt, lemj par atbalsta izmaksu vai atteikumu to izmaksāt un veic izmaksātā atbalsta uzskaiti un izlietošanas kontroli. Tiesiskās attiecības starp Eiropas Savienību, kuru šajā gadījumā pārstāv Dienests, un privātpersonu – lauksaimnieku – veidojas tādā veidā, ka Eiropas Savienība piedāvā privātpersonai saņemt maksājumus par to, ka privātpersona veic noteikta veida lauksaimniecisko darbību noteiktā teritorijā. Piesakoties atbalstam, atbalsta pretendents rakstveidā uzņemas noteiktas saistības noteiktā laika periodā. Savukārt Eiropas Savienība par šo saistību atbilstošu izpildi maksā noteiktu naudas summu. Eiropas Savienība kontroles funkcijas par privātpersonu uzņemto saistību izpildi un sankciju realizāciju gadījumos, kad privātpersonas saistības nepilda, pilda daļēji vai neatbilstoši, Latvijas Republikas teritorijā ir deleģējusi kompetentai institūcijai – Dienestam. Dienestam kā akreditētajai maksājumu aģentūrai, kas nodrošina Eiropas Savienības finansēto atbalsta pasākumu administrēšanu, ir jānodrošina normatīvajos aktos noteikto funkciju izpilde atbilstoši akreditācijas prasībām un kritērijiem, ko savukārt ik gadu uzrauga sertificējošā iestāde, kuras sagatavotais ziņojums tiek nosūtīts Eiropas Komisijai. Eiropas Komisijas un Eiropas Komisijas Revīzijas palātas auditori regulāri auditē Dienestu un pārbauda, vai nepastāv finansiālais risks Eiropas Savienības fondiem. Regulas Nr. 809/2014 3. pantā noteikts, ka platību maksājumu iesniegumu jebkurā brīdī rakstiski var pilnīgi vai daļēji atsaukt, izņemot gadījumus, kad kompetentā iestāde jau ir informējusi atbalsta saņēmēju par kādām neatbilstībām. Ir ņemta vērā pieteicējas apstrīdēšanas iesnieguma argumentācija un normatīvā regulējuma ietvaros Dienests pieteicējas jaunizveidotā lauka Nr. 9 platību 4,47 ha aizstāja ar daļu lauka Nr. 2 platības 4,47 ha apmērā, uzlabojot pieteicējas situāciju un samazinot RLZP atbalsta atmaksas apmēru. Lēmums uzliek pieteicējai pienākumu atmaksāt nepamatoti saņemto atbalstu un minētais maksājums nav sodoša rakstura maksājums, bet gan iepriekš saņemtā atbalsta atmaksa valsts budžetā.

Pieteicējai 2020.gada 18.septembrī uz e-pasta adresi /elektroniskā pasta adrese/ nosūtīts informatīvs atgādinājums, ka, ja ir notikušas izmaiņas faktiskajā situācijā laukos, pieteicējai šīs izmaiņas ir jāpaziņo Dienestam, kā arī jāveic izmaiņas atbalsta iesniegumā.

Dienests ir veicis uzklausīšanas pienākumu un pieteicējai ir bijusi iespēja izteikties, pārsūdzot Lēmumu. Atbalsta pretendenta piedalīšanās pārbaudē uz vietas neietekmē pārbaudes uz vietas rezultātus. Pieteicējai bija tiesības sniegt iebildumus par pārbaudes uz vietas rezultātiem 10 darbdienu laikā no rezultātu saņemšanas. Tomēr noteiktā termiņā rakstiski iebildumi no pieteicējas netika saņemti. No Regulas Nr. 809/2014 25. panta 1. punkta skaidri izriet, ka Dienestam ir tiesības veikt pārbaudes uz vietas gan ar iepriekšēju brīdinājumu, gan bez tā. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 171 36.1. apakšpunktu atbalsta pretendents, piesakoties RLZP atbalstam, apņemas pēc 2020.gada ražas novākšanas saglabāt līdz 2021.gada 31.martam neiestrādātas RLZP atbalstam tiesīgo kultūraugu pēcpļaujas atliekas – rugājus – vai to nenopļautas atliekas. 2021.gada 26.maija pārbaudē uz vietas inspektors veica apsekošanu dabā un, vizuāli izvērtējot lauku agrotehnisko stāvokli un botānisko sastāvu, noteica laukā esošo kultūraugu. Pārbaudē tika konstatēts, ka daļā no lauka Nr. 1 4,47 ha apmērā ir kultūraugs „Kvieši, ziemas" (kods 112). Tādējādi pieteicēja nav ievērojusi būtiskāko nosacījumu, proti, saglabāt neiestrādātās pēcpļaujas atliekas, bet gan veikusi daļā no lauka mehānisku apstrādi un iesējusi jau citu kultūraugu – ziemas kviešus.

Dienests, pieņemot Lēmumu, izskatīja pieejamo tālizpētes materiālus (satelītattēlus) un konstatēja, ka daļā no lauka Nr. 1 (jaunatvērtais lauks Nr. 9) jau 2020.gada 22.septembra satelītattēlā redzams, ka ir veikta augsnes mehāniska apstrāde. Līdz ar to nepārprotami var secināt, ka daļā no 2020.gada deklarētā lauka Nr. 1 nav ievērota RLZP atbalstam noteiktā prasība – neiestrādāt tiesīgo kultūraugu pēcpļaujas atliekas. Izvērtējot pieejamo un izmantojamos satelītattēlus, Dienests norāda, ka daļā no lauka Nr. 1 (jaunatvērtais lauks Nr. 9) izmaiņas veģetācijā ir novērotas laika periodā starp 2020.gada 12. un 22.septembri, proti, ticis mehāniski apstrādāts / uzarts.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvji uzturēja pieteikumā ietverto prasījumu. Papildus pieteikumā norādītajam uzsvēra, ka nelabvēlīgās sekas pieteicējai radušās dēļ tā, ka Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (turpmāk – EPS) laukus nevarēja iezīmēt tā, kā pieteicēja tos bija plānojusi apsaimniekot, sakarā ar ko pieteicēja vērsās pēc telefoniskas konsultācijas, zvanot uz internetā norādīto Dienesta Pārvaldes tālruni. Laukus 2020.gada platību maksājumu iesniegumā pieteicēja atzīmēja atbilstoši Dienesta sniegtajai konsultācijai.

Atbildētāja pārstāves pieteikumu neatzina, pēc tiesas pieprasījuma sniedzot 2022.gada 31.marta un 2022.gada 2.maija papildu paskaidrojumus mutvārdos un rakstveidā.

[6] Tiesas sēdē liecību sniegšanai izsaukta Dienesta Pārvaldes Klientu apkalpošanas un administratīvās daļas vadītāja vietniece /pers. U/.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, uzklausot lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tostarp liecinieces liecības, secina, ka pieteikums ir noraidāms.

[8] Lietā ir strīds, vai pieteicējai pamatoti noteikts RLZP atbalsta maksājumu 388,89 *euro* atmaksas pienākums par 2020.gadu.

[9] Noteikumu Nr. 171 36.1. apakšpunktā noteikts, ka atbalsta saņēmējs, piesakoties uz atbalstu RLZP aktivitātē, citstarp uzņemas piecu gadu saistības pēc ražas novākšanas līdz 31. martam saglabāt neiestrādātas Noteikumu Nr. 171 33. punktā minēto kultūraugu pēcpļaujas atliekas – rugājus – vai to nenopļautas atliekas vismaz 10 hektāru platībā.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 171 10. punktam, pretendējot uz RLZP atbalstu, atbalsta pretendents apņemas: visā daudzgadu saistību periodā nesamazināt apstiprināto saistību platību (10.1. apakšpunkts) ; ievērot atbalsta saņemšanas nosacījumus (10.2. apakšpunkts); katru gadu iesniegt vienoto iesniegumu (10.3. apakšpunkts).

Tādēļ pieteicējai, ja tā bija pieteikusies uz RLZP atbalsta maksājumiem, bija pienākums nodrošināt piecu gadu saistību izpildi – piecus gadus pēc ražas novākšanas līdz 31.martam saglabāt neiestrādus pēcpļaujas rugājus vai to atliekas.

[10] Lietā nav strīda par to, ka pieteicēja ar platību maksājumu iesniegumu par 2020.gadu RLZP atbalstam bija pieteikusi lauksaimniecības zemi 18,38 ha platībā (lauki Nr. 1 (9,10 ha), Nr. 5 (3,12 ha), Nr. 7 (6,16 ha)) (*lietas 30.- 31.lapa*) un Dienests pieteicējai par 2020.gadu izmaksāja atbalsta maksājumus šajā aktivitātē 1 568,61 *euro* apmērā (*lietas 11.lapa*).

Lauku Nr. 2, uz kuru pieteicējs norāda, ka tajā faktiski bija plānots rugāju lauks, pieteicēja RLZP atbalsta maksājumiem nebija pieteikusi. Arī par šo apstākli lietā strīda nav.

Tāpat lietā arī nav strīda par Dienesta pārbaudē konstatēto, ka pieteicējas lauka Nr. 1 daļa 4,47 ha platībā bija apsēta ar ziemas kviešiem, bet rugāji tajā bija 4,28 ha (*lietas 41.- 46.lapa*). Pieteicējas platību maksājumu iesnieguma lauka Nr. platība no faktiskās šī lauka platības atšķīrās par 0,35 ha.

Tā kā konstatēts, ka RLZP atbalstam pieteiktajā laukā Nr. 1 rugāji bija tikai 4,28 ha platībā, tiesa secina, ka Dienests pamatoti atzinis, ka attiecībā uz pārējo lauka Nr. 1 daļu pieteicēja nav izpildījusi Noteikumu Nr. 171 36.1. apakšpunkta prasības piecus gadus pēc ražas novākšanas saglabāt līdz 31.martam neiestrādātas RLZP atbalstam tiesīgo kultūraugu pēcpļaujas atliekas – rugājus – vai to nenopļautas atliekas.

[11] Atbilstoši Noteikumu Nr. 171 8. pielikuma 1. sadaļā „Prasības un par pārkāpumiem piemērojamās sankcijas" noteiktajam, ja nav ievērots šo noteikumu 36.1. apakšpunkts, RLZP atbalstu nav tiesības saņemt.

Tādējādi, ņemot vērā iepriekš konstatēto (*sk. sprieduma 10. punktā*), Dienests pamatoti atzinis, ka pieteicēja tiesīga saņemt RLZP atbalsta maksājumus tikai par to 2020.gada platību maksājumu iesniegumā atbalstam pieteikto lauku Nr. 1, kurā faktiski bija rugāji, t.i., par 4,28 ha.

[12] Atbilstoši Noteikumu Nr. 171 11. punktam daudzgadu saistību periodā atbalsta pretendents var mainīt RLZP atbalstam pieteiktās platības vienības (lauka) atrašanās vietu, arī aizstājot to ar citu.

Atbilstoši Noteikumu Nr. 171 8. pielikuma 2.4. sadaļā „Aktivitātes kods 10.1.3." noteiktajam ja atbalsta saņēmējs precizē (aizstāj) kādu no atbalstam pieteiktajiem laukiem, norādot citu platību, sankciju par pārkāpumu nepiemēro pirms Dienesta veiktās pārbaudes saimniecībā uz vietas. Pēc Dienesta veiktās pārbaudes saimniecībā uz vietas, ja tās laikā ir konstatēti pārkāpumi, kārtējā gadā atbalstu pilnībā atsaka par jauno platību, ar kuru aizstāta sākotnējā platība, un saistības par platību turpinās.

Nepamatota maksājuma atmaksas pienākumu nosaka arī Regulas Nr. 809/2014 7. panta 1.punkts un Noteikumu Nr. 599 75. punkts.

Izskatot pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, ņemot vērā tajā norādīto, noskaidrots, ka rugāji 2020.gada periodā bija arī pieteicējas platību maksājumu iesniegumā norādītajā laukā Nr. 2, kurš RLZP atbalstam 2020.gadā nebija pieteikts. Tādēļ Dienests, ņemot vērā pārbaudē konstatēto, nodrošinot pieteicējai labvēlīgākus nosacījumus (iespēja turpināt daudzgadu saistības, nepiemērojot sankcijas), pamatoti aizstāja pieteicējas lauka Nr. 1 trūkstošo rugāju platību ar lauka Nr. 2 platību 4,47 ha.

Tā kā platību aizstāšana netika veikta līdz pārbaudei (pieteicēja to nebija izdarījusi), atzīstams, ka Dienests pamatoti atteica pieteicējai atbalstu par aizstāto platību, kā arī noteica nepamatoti saņemto RLZP atbalsta maksājumu summu par platību 4,82 ha (aizstātā platība 4,47 ha + pārdeklarētā platība 0,35 ha), kuru pieteicējai ir jāatmaksā.

Pieteicēja kā atbalsta pretendents, iesniedzot platību maksājumu iesniegumu, ir apliecinājusi, ka tajā sniegtā informācija ir patiesa un pieteicēja nodrošinās visu normatīvo aktu prasību izpildi maksājumiem pieteiktajās platībās. Konstatējot, ka platību maksājumu iesniegumā uzņemtās saistības pieteicēja nevarēs izpildīt, pieteicējai par to bija jāinformē Dienests. Lietā nav iesniegti pierādījumi, ka pieteicēja to būtu darījusi. Tieši šis apstāklis radījis pieteicējai nelabvēlīgās sekas.

Izskatāmajā lietā nav juridiskas nozīmes tam, ka laukā Nr. 2 faktiski bija viss 2020.gada platību maksājumu iesniegumā RLZP atbalsta maksājumiem pieteiktās platības apjoms, jo, kā norādīts arī iepriekš, priekšnoteikums noteikta veida atbalsta maksājumu piešķiršanai ir pieteikšanās konkrētam atbalsta veidam, aizpildot platību maksājumu iesniegumu.

[13] Zemnieku saimniecības īpašnieks norāda, ka, iesniedzot platību maksājumu iesniegumu, viņš nav varējis EPS atzīmēt laukus, kuros 2020.gada atbalsta maksājumu periodā būs pieteicējas rugāju lauki. Tāpēc viņš telefoniski vērsies pēc konsultācijas Dienesta Pārvaldē, zvanot uz kādu no tālruņiem, kuri bija pieejami Pārvaldes mājas lapā.

Tiesvedības gaitā tiesa pieprasījusi un saņēmusi no Dienesta informāciju saistībā ar pieteicējas veikto konsultēšanu pirms platību maksājumu iesniegšanas par 2020.gadu (*lietas 92.- 93.;118.-119.lapa*).

Izvērtējusi zemnieku saimniecības īpašnieka norādīto, ka Dienesta Pārvaldei viņš zvanījis pirms platību maksājumu iesnieguma aizpildīšanas, tiesa atzīst, ka lietā ir nozīme laikposmam no 2020.gada platību maksājumu iesnieguma izveidošanas līdz tā iesniegšanai; iestādes kļūda pieteicējai nekorektas konsultācijas sniegšanā nevarētu radīt pieteicējai nelabvēlīgas sekas.

Atbilstoši Dienesta sniegtajai informācijai platību maksājumu iesniegumu EPS pieteicēja izveidoja 2020.gada 21.maijā plkst. 18.08 un iesniedza 2020.gada 10.jūnijā. plkst. 13.19 (*sk. lietas 92.,95.- 97.lapa*).

Dienests pēc tiesas pieprasījuma nav iesniedzis tiesai audioierakstus par pieteicējas veiktajiem zvaniem Dienestam, norādot, ka uz Dienesta informatīvo tālruni, uz kuru veiktie zvani tiek reģistrēti un ierakstīti automātiski, šajā laika periodā no pieteicējas pārstāvja norādītā tālruņa numura zvani nav saņemti. No pieteicējas pārstāvja tālruņa numura Klientu apkalpošanas centra reģistrā reģistrēti no pieteicējas saņemti zvani 2020.gada 20.janvārī, 9.aprīlī, 29.jūnijā un 16.septembrī, bet tie nav saistīti ar platību maksājumu iesnieguma aizpildīšanu (*lietas 92.lapas otra puse*). Dienesta Pārvaldē 2020.gadā platību maksājumu aizpildīšanas periodā sarunu ieraksta funkcija bija pieslēgta arī citiem četriem numuriem, bet, izvērtējot to ierakstus, Dienests konstatējis, ka 2020.gada maijā/ jūnijā no pieteicējas norādītā tālruņa numura arī uz šiem numuriem zvani nav saņemti. Turklāt, kā norādījis Dienests un kā liecina iegūtie EPS auditācijas dati, pieteicējas atbalsta iesniegumam nav pieslēdzies neviens no Dienesta darbiniekiem, kas būtu bijis gadījumā, ja pieteicēja būtu vērsusies pēc palīdzības saistībā ar atbalsta iesnieguma aizpildīšanu (*lietas* 93., *95.- 97.lapa*). Tālruņa numuri, uz kuriem pieteicējas pārstāvis konkrēti norādīja, ka zvanījis, lai saņemtu konsultāciju, Dienestam pieslēgti tikai ar 2021.gada 28.aprīli (*lietas 118.lapas otra puse - 119.lapa*). Par pastāvošo praksi gadījumā, ja tiek zvanīts uz citiem numuriem, Dienests norādījis, ka, ja kāds ir piezvanījis uz tālruņa numuru, pa kuru konsultācijas netiek sniegtas, tai skaitā uz Pārvaldes Klientu apkalpošanas un administratīvās daļas vadītājas /pers. AC/, kura konsultācijas nesniedz, tālruņa numuru, tad klients iegūst informāciju, uz kādu tālruni ir jāzvana, lai saņemtu konsultāciju, vai arī tiek piefiksēts zvanītāja tālruņa numurs un nodots attiecīgajiem speciālistiem, atkarībā no vienošanās ar zvanītāju (*lietas 118.lapas otra puse - 119.lapa*).

Sniedzot liecības tiesā, Pārvaldes Klientu apkalpošanas un administratīvās daļas vadītājas vietniece /pers. U/ faktiski apstiprināja Dienesta paskaidrojumos norādīto informāciju jautājumā par saziņu ar Dienestu platību maksājumu iesniegumu iesniegšanas laikā, papildus norādot arī, ka pieteicējas jautājums nav tāds, par ko klients nevarētu tikt konsultēts telefoniski, un saturiski konsultācija saistībā ar pieteicējas uzdoto jautājumu nevarēja būt tāda, kā norādījusi pieteicēja; vienāda kārtība ir bijusi kopš konkrētā atbalsta veida pastāvēšanas (*tiesas sēdes audioieraksts, protokols lietas 138.- 140.lapā*).

Pieteicēja savukārt iesniegusi tiesai informāciju, ka sarunu izdrukas, kas vecākas par 18 mēnešiem, saņemt nav iespējams (*lietas 125.lapa*). Tādēļ tiesa atzīst, ka lietā nav iegūts apliecinājums pieteicējas norādītajam, ka, aizpildot 2020.gada platību maksājumu iesniegumu, pieteicēja konsultējusies Dienestā, kur saņēmusi nekorektu konsultāciju.

Papildus, kā konstatējams no pieteicējas apstrīdēšanas iesnieguma, sazinoties ar Dienestu, pieteicējas pārstāvis pa telefonu saņēmis konsultāciju par lauka iezīmēšanu uz 2021.gadu (nevis uz 2020.gadu) (*sk. iesnieguma 2.lapas 3.rindkopu no augšas, lietas 52.lapas otrā pusē*). Tiesa atzīst, ka konsultācijas saturam par lauka iezīmēšanu uz 2021.gadu izskatāmajā lietā nav juridiskas nozīmes, jo strīds ietā ir par platību maksājumu iesniegumu, kuru pieteicēja Dienestam ir iesniegusi 2020.gadā un par kuru pārbaude ir notikusi 2021.gada 26.maijā.

[14] Par pieteicējas iebildumiem attiecībā uz Dienesta veikto pārbaudi 2021.gada 26.maijā tiesa norāda turpmāko.

[14.1] Komisijas Īstenošanas 2014.gada 17.jūlija Regulas (ES) Nr. 809/2014, ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 piemēro attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, lauku attīstības pasākumiem un savstarpējo atbilstību, 25. panta 1. punkts noteic, ka pārbaudes uz vietas var izziņot iepriekš, ja tas neapdraud to mērķi vai rezultativitāti. Izziņošanas termiņš ir ierobežots līdz nepieciešamajam minimumam un nepārsniedz 14 dienas. Savukārt Noteikumu Nr. 559 59. punkts noteic, ka atbalsta pretendents ir tiesīgs piedalīties pārbaudē vai vizītē uz vietas un iepazīties ar pārbaudes rezultātiem.

Savukārt 2020.gada platību maksājumu iesniegumā pieteicēja apliecinājusi, ka apņemas atļaut Dienestam, tai skaitā bez pieteicējas, pārbaudīt zemi un saimniecību (*lietas 31.lapas otra puse*), tādējādi sniedzot piekrišanu Dienestam veikt pārbaude, tostarp bez pieteicējas.

Ievērojot minēto, secināms, ka Dienestam nav obligāts pienākums pārbaudi izziņot iepriekš, taču, ja tas tiek darīts, tad pārbaudē drīkst piedalīties arī atbalsta pretendents.

Tādēļ tiesa atzīst, ka nav konstatējami pārkāpumi apstāklī, ka Dienests pirms 2021.gada 26.maija pārbaudes par to neinformēja pieteicēju.

Turklāt konkrētajā gadījumā pieteicējas piedalīšanās pārbaudē nevarētu labvēlīgāk ietekmēt situāciju, jo lietā nav strīda par to, ka lauku Nr. 1 rugājos pieteicēja bija atstājusi tikai daļēji. Tādēļ pat gadījumā, ja pieteicējai pārbaudē būtu bijusi iespēja norādīt, kurā laukā atrodas 2020.gada platību maksājumu iesniegumā norādītajā laukā Nr. 1, kas pieteikts RLZP atbalstam, iztrūkstošie rugāji, tas konkrētajā gadījumā nevarētu ietekmēt lietas rezultātu, jo pieteicēja līdz Dienesta pārbaudei 2020.gada platību maksājumu iesniegumā deklarētās lauka Nr. 1 rugāju platības nebija aizstājusi ar citām.

[14.2] Pieteicēja norāda, ka tai netika paziņoti Dienesta 2021.gada 26.maijā veiktās pārbaudes rezultāti.

Atbilstoši Lauku atbalsta dienesta 12.[1] panta pirmajai daļai Dienests par izdoto dokumentu paziņo atbalsta pretendentam, izmantojot elektronisko pieteikšanās sistēmu, un vienlaikus nodrošina attiecīgās saziņas un dokumenta pieejamību oficiālās elektroniskās adreses kontā tam atbalsta pretendentam, kuram ir aktivizēts oficiālās elektroniskās adreses konts. Izņēmumi no šīs normas paredzēti Lauku atbalsta dienesta 12.[1] panta trešajā daļā attiecībā uz atbalsta pretendentu — fizisku personu, kas neveic saimniecisko darbību. Ievērojot minēto, pieteicējai bija pienākums nodrošināt to, ka Dienesta nosūtīto informāciju tā saņem.

No lietas materiāliem kopsakarā ar Dienesta sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa konstatē, ka Dienests 2021.gada 8.jūnijā ir informējis pieteicēju par pārbaudes rezultātiem EPS, aicinot 10 darba dienu laikā no rezultātu saņemšanas brīža rakstiski informēt Dienestu, ja pieteicēja nepiekrīt pārbaudes uz vietas rezultātiem, un pieteicēja 2021.gada 9.jūnijā šo paziņojumu ir apskatījusi (*lietas 40., 81.lapa, tiesas sēdes audioieraksta 00;53;54 - 01:04:03 - protokols lietas 85.- 86.lapā*).

Tāpat konstatējams, ka EPS pieteicējai paziņots arī sākotnējais lēmums, ko pieteicēja ir apskatījusi nākamajā dienā 2021.gada 5.augustā, un Lēmums, ko pieteicēja ir apskatījusi nākamajā dienā 2021.gada 14.septembrī (*lietas 82., 83.lapa*).

Līdz ar to tiesa kritiski vērtē pieteicējas norādīto, ka pārbaudes rezultāti pieteicējai kļuva zināmi tikai tad, kad pieteicēja saņēma vēstuli par sodu, un ka pieteicējai nelabvēlīgais lēmums pieņemts, neuzklausot pieteicējas viedokli un argumentus. Tā kā pati pieteicēja nav reaģējusi uz Dienesta nosūtītajiem pārbaudes rezultātiem, kā to aicinājis darīt Dienests, pati pieteicēja ir vainojama apstāklī, ka tā līdz sākotnējā lēmuma pieņemšanai nebija Dienestam sniegusi lietā savu viedokli un argumentus lietā.

Arī tas, kam pieteicēja ir nodevusi savus EPS piekļuves rekvizītus rīcībai ar tiem, nav ir pašas pieteicējas atbildība. Tādēļ, ja Dienesta ievietoto informāciju EPS ir aplūkojušas citas personas, kam pieteicēja nodevusi piekļuves rekvizītus, bet zemnieku saimniecības īpašniekam to nav darījušas zināmu, pieteicēja nevar pārmest Dienestam, ka EPS ievietotā informācija pieteicējai vai zemnieku saimniecības īpašniekam nav kļuvusi zināma.

Tomēr pieteicēja EPS tai paziņoto sākotnējo lēmumu ir apstrīdējusi, kas nozīmē to, ka šis lēmums pieteicējai ir kļuvis zināms. Tādēļ pieteicēja savus iebildumus izteikusi apstrīdēšanas iesniegumā iestādei.

[15] Tiesa kritiski vērtē pieteicējas norādīto, ka Dienests nav ievērojis principu „Konsultē vispirms". Kā noskaidrots lietas izskatīšanas gaitā, Dienests veic aktīvu atbalsta pretendentu konsultēšanu. Pieteicējai uz e- pasta adresi 2020.gada 18.septembrī ari nosūtīts atgādinājums par iespēju precizēt 2020.gada RLZP platības, ja situācija ir mainījusies un pieteicēja rugājus saglabās citos laukos (*lietas 55.- 56.lapa*). Pati pieteicēja šo iespēju nav izmantojusi.

Savukārt tas, ka pieteicējai ir jāatmaksā nepamatoti saņemtie RLZP atbalsta maksājumi par atbilstoši neapsaimniekoto platību, ir likumsakarīgs ar tiesību normām pamatots lietas rezultāts, kuru nevar ietekmēt princips „Konsultē vispirms". Kā norādīts spriedumā iepriekš, tas, vai atbalsta pretendentam tiks vai netiks izmaksāts atbalsts RLZP aktivitātē, ir atkarīgs no tā, vai platību maksājumu iesniegumā norādīto lauku platība ir aizstāta ar citu lauku platībām ir notiksui līdz Dienesta pārbaudei.

Tam, ka pieteicēja būtu no Dienesta saņēmusi nekorektu konsultāciju par 2020.gada platību maksājumu iesnieguma aizpildīšanu, lietā pierādījumi nav iegūti.

[16] Ņemot vērā visu spriedumā minēto, pieteikuma apmierināšanai nav pamata.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251., 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

noraidīt pilnībā Kuldīgas novada zemnieku saimniecības /Nosaukums/ pieteikumu (reģistrācijas Nr. 1646) par Lauku atbalsta dienesta direktora 2021.gada 13.septembra lēmuma Nr. 10.6.4-15/21/3502-e atcelšanu tiktāl, ciktāl pieteicējai ir noteikts pasākuma „Agrovide un klimats" aktivitātes „Rugāju lauks ziemas periodā" atbalsta maksājuma atmaksas pienākums 388,89 *euro* apmērā.Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Liepājas tiesu namā.